

DRIEMASTER

De structuur van de Naamloze Vennootschap

In het kader van de door de JOVD zo begeerde informatie-verschaffende artikelen leek het mij goed enige aandacht te schenken aan het in het hoofd vermelde onderwerp, temeer, omdat de JOVD behoudens een korte periode van ongekende vooruitstrevendheid het idee van een werknemerscommissaris of iets wat daarop leek nooit heeft willen accepteren.

Verrassenderwijs bracht de SER in september 1969 over de structuur van de n.v. een unaniem advies uit. Naar de laatste berichten luiden, is de regering van plan dit advies zonder al te veel wijzigingen als wetsontwerp in te dienen bij de tweede kamer.

Het advies zag er in grote lijnen als volgt uit. Een Raad van Commissarissen wordt verplicht voor n.v.'s met meer dan f 10.000.000 aan eigen vermogen en meer dan 100 werknemers. Kandidaten voor de R.v.C. kunnen naar voren gebracht worden door de zittende R.v.C., de aandeelhoudersvergadering, de ondernemingsraad en de directie. De benoeming geschiedt echter

bij wijze van coöperatie door de R.v.C. zelf, waarbij de aandeelhoudersvergadering en de ondernemingsraad allebei het recht van veto kunnen uitoefenen. Zodoende zou bereikt moeten worden dat een commissaris het vertrouwen van zowel arbeiders als aandeelhouders bezit.

Hierbij moet nog aangetekend worden dat een SER-commissie het gebruik van het veto-recht ongegrond kan verklaren, wanneer een beroep wordt gedaan op het oordeel van deze commissie.

De R.v.C. nieuwe stijl krijgt nogal grote bevoegdheden. De vaststelling van de jaarstukken (balans plus winst- en verliesrekening) geschiedt door de R.v.C., de ondernemingsraad gehoord. De goedkeuring blijft voorbehouden aan de aandeelhoudersvergadering, die echter geen wijzigingen mag aanbrengen. Ook voor de benoeming van de bestuurders is een casuïstisch maar fijn afgewogen stelsel ontworpen. Hun benoeming ligt in handen van alweer de R.v.C., die dat pas mag doen wanneer de ondernemingsraad en de aandeelhoudersvergadering een verklaring van geen bezwaar hebben afgegeven. De R.v.C. ontslaat de bestuurders, nadat de aandeelhoudersvergadering is gehoord. Tenslotte is voor een aantal belangrijke besluiten van het bestuur, of in normaal Nederlands de directie, de goedkeuring van de R.v.C. vereist. Ik noem: vaste samenwerking met andere ondernemingen, fusies, massa-ontslag, ingrijpende veranderingen in produktiemethodes etc.

In hoeverre deze regeling van toepassing zal zijn op dochterondernemingen (tevens vennootschap) en op internationale maatschappijen is in kort bestek moeilijk uiteen te zetten; ook nog niet helemaal duidelijk. Een zeker lek zal echter wel onvermijdelijk blijken.

Hoe het ook zij, voor mij staat vast dat, wanneer het SER-advies wet wordt, een mooie stap voorwaarts is gezet op de weg van de herstructurering van de naamloze vennootschap en de democratisering daarvan.

HENK BOSMA

Strijd voor Vrijheid en Democratie voor iedereen, behalve voor Houtvernielers.



Bestrijdt deze door uw hout onder hoge druk te laten impregneren bij:

v. d. SIJDE's HOUTBEREIDING N.V.
SPUI 40 — STRIJEN — TELEFOON 01854 - 280

DRIEMASTER

22e jaargang, no. 4, 29 april 1970.

Maandblad van de onafhankelijke Liberale Jongeren-Organisatie Vrijheid en Democratie (JOVD).

HOOFDREDACTEUR: G. van der Meer. LEDEN VAN DE REDACTIE: mej. A. Gijsberts, Mr. H. Bosma, M. P. van Dijk (secretaris) drs. J. H. Lambers (administratie). REDACTIE-ADRES: Abbenesstraat 22², Amsterdam, tel. 020-172507. KOPIJ JOVD-JOURNAAL: Van Nijenrodestraat 105, Den Haag, tel. 070-244787. ADMINISTRATIE-ADRES: Helperzoom 349, Groningen.

ABONNEMENTSPRIJS: Minimaal f 7,50 per jaar; voor leden gratis. ADVERTENTIETARIEVEN worden gaarne verstrekt door de administrateur. BETALINGEN van advertentie- en abonnementsgelden uitsluitend op giro-rekening 277760 t.n.v. Stichting „De Driemaster” te Den Haag.

ALGEMEEN SECRETARIAAT van de JOVD: De Genestetlaan 2A, Zeist, tel. 03404-10165. ALGEMEEN PENNINGMEESTER van de JOVD: girorekening 953500, Den Haag.

Van de voorzitter

„Voorwerp van aanhoudende zorg”, zo zou de Driemaster in elke willekeurige JOVD-troonrede genoemd kunnen worden. Dat blijkt ook nu weer. We worden met de neus op de feiten gedrukt. In dit nummer biedt de redactie haar ontslag aan. Zij motiveert dat uitvoerig. De wijze waarop dat geschiedt acht ik respectabel en honorabel.

Het pad van geen enkele Driemaster-redactie gaat over rozen.

Ondanks het feit, dat er tijdens het congres te Breda nauwelijks kritiek op de redactie naar voren kwam — behalve van enkele role-players? — ontving het HB zowel ervoor als erna regelmatig kritiek. Meestal geen fundamentele kritiek, maar veelal opmerkingen over de woordkeuze en vermeend sarcasme.

Ik kan niet inzien, dat door een volledig andere personele samenstelling soortgelijke kritiek de JOVD-wereld zou worden uitgeholpen.

Het is evident voor een blad, dat het nederlands liberalisme kritisch beoogt te begeleiden, dat het balanceert op de grenzen van datgene wat de lezers het liefst zouden willen lezen. Dat is de taak die de Driemaster zich altijd heeft gesteld.

Daarom meen ik, dat oppervlakkige kritiek op de redactie beter is terug te voeren op fundamentele kritiek op de doelstelling en de formule van de Driemaster.

Zo meen ik ook de motie Edwards (congres Breda) te moeten interpreteren. In die motie werd gevraagd om het informatieve aspect beter te benadrukken ten koste van het partijpolitieke aspect.

Daarom is vooral een bezinning op de alternatieven voor de formule van de Driemaster relevanter dan gal-spuien op een redactie.

Omdat de financiële positie van het blad wankel is, zal de factor „lezersmarkt” bij de bepaling van een nieuwe opzet een grote prioriteit krijgen.

Het ziet er naar uit, dat minder aandacht besteed zal worden aan de „dagelijkse actualiteit”, maar meer aan elementaire research van liberale politiek (wat zijn de praktische consequenties van b.v. het liberale vrijheidsbeginsel op verschillende politieke thema's) en brede, veelzijdige informatie; het laatste zowel „sec” als „opiniërend”.

Mijn persoonlijke voorkeur gaat op dit moment uit naar issues-nummers, d.w.z. nummers waarin per keer één bepaald onderwerp centraal wordt gesteld en dat dan b.v. eenmaal per

twee maanden zal kunnen verschijnen. Dit zijn evenwel slechts enkele rudimentaire gedachten, die verder uitgewerkt moeten worden. Eventuele suggesties uwerzijds ontvang ik graag.

Met bovenstaand analyse-tje meen ik tevens te hebben aangegeven, dat ik grosso modo alleen waardering kan hebben voor de werkzaamheden die de aftredende redactie de afgelopen tijd met en uit overtuiging heeft verricht.

Zij heeft op haar wijze de doelstelling van de Driemaster inhoud trachten te geven. En meer was van hen nimmer gevraagd.

Mogelijk wachten we niet al te lang.

DICK DEES,
landelijk voorzitter.

* * *

GEEN TIJDVERLIES! SNEL DOKKEN BIJ ELKE WATERSTAND

bij N.V. Scheepswerven „Piet Hein” v.d.z.d.

FA. W. SCHRAM & ZONEN
BOLNES/PAPENDRECHT

NIEUWBOUW en REPARATIE

- ☆ twee dwarshellingen van 115 meter.
- ☆ overdekt dubbel droogdok van 115 meter.
- ☆ twee nieuwe droogdokken **voor elk getij** van 104 en 93 meter.
- ☆ snel schroefwisselen en kleine roeren steven-reparaties in nieuw **hefdok**

Telefoon: ROTTERDAM

010 - 139275

BOLNES

01804 - 3644 - 3409

PAPENDRECHT 01850 - 51222 - 51466

Onderstaand plaatsen wij een discussiestuk over het programmatische gedeelte van het Liberaal Beraad tegen de achtergrond van de weigering van D '66 om nú met de VVD te gaan praten.

Een discussie hieromtrent vond plaats in de N.R.C. van rond de verkiezingsdagen. Om niet geheel duidelijke redenen werd het navolgende stuk een aantal dagen door de redactie van de N.R.C. aangehouden en vervolgens de dag na de verkiezingen geretourneerd, vanwege het niet kunnen zetten etc. Na de openbaring van de gratis reclame voor de VVD in o.a. dit dagblad is bij ons enige twijfel gerezen omtrent de ware reden.

HET NEEN DER DEMOCRATEN

Het is dus nu bekend dat binnen D '66, althans binnen de partijtop, weinig geneigdheid bestaat tot het aangaan van een gesprek met de VVD. Van Mierlo en Beekmans kiezen, als het dan per sé zou moeten, nog liever voor de PvdA met daarin Nieuw Links dan voor de VVD.

Het waarom zal voor lang niet iedereen duidelijk zijn. Vooral, omdat men bij het vergelijken van het programmageedeelte van het Liberaal Beraad, de nieuwe belijdenis van de liberale groeperingen in ons land, met het D '66-programma grote overeenkomsten aantreft. Qua progressiviteit doet dit zgn. derde rapport van het Liberaal Beraad zeker niet onder voor het programma van D '66. Het enige wezenlijke verschil komt tot uitdrukking in de paragrafen over het ondernemingsrecht, waarmee D '66 wat verder gaat.

Een en ander is op het onlangs gehouden JOVD-congres te Breda bevestigd door dhr Nypels die, enige tijd later daarover nog eens gevraagd, verklaarde dat dit tevens het standpunt van het D '66-hoofdbestuur was.

Maar waarom dan geen gesprek? Ook hier ligt een duidelijk antwoord klaar. Dit is nl. dat het papier weliswaar gewillig is, doch dat het praktische beleid nogal eens iets anders laat zien.

Om eens een aantal voorbeelden te noemen:

(1) Zo stelt het Liberaal Beraad dat zijn liberalisme de „richting is die de macht voortdurend wil onderwer-

pen aan democratische controle en kritisch onderzoek en streeft naar een verdergaande democratisering van onze samenleving”.

De Tweede Kamerfractie van de VVD stemde echter tegen de motie Aarden (die democratische controle van een teveel aan macht binnen het bedrijfsleven beoogde, of althans door een enquête een begin daarvan). Eveneens stemde zij tegen de motie Nelissen/Goudzwaard, dewelke een kritisch onderzoek bij de totstandkoming van fusies wenste.

(2) Ook verstaat het Liberaal Beraad onder liberalisme de richting „die elke vorm van discriminatie, op welke grond ook, afwijst”.

Hoe was echter de houding van de VVD-Tweede Kamerfractie in de C.O.C.-affaire? Het grootste deel stemde tegen het verlenen van koninklijke goedkeuring van de statuten dezer vereniging.

En onder welke noemer horen vragen thuis als die van Joekes en Portheine terzake van Damslapers, waarbij de minister gevraagd werd om de „Dam weer zijn vroegere gezellige aanblik te geven”? Het Liberaal Beraad verklaarde zich op grond van het beginsel der verdraagzaamheid tegen de richting die „cultuurbeleving ziet als een vorm van vrijetijdsbesteding die kan worden toegestaan voor zover de gevestigde orde niet wordt bedreigd”. Doch uit welke „richting” vloeien dan vragen en opmerkingen als over „Zo is het.....” en de VPRO voort? De VVD roemt zichzelf altijd zo vanwege haar verdraagzaamheid, maar in de Kamer worden dit soort vragen meestal in eerste instantie door VVD'ers gesteld. Afgezien dan van Van Dis. Hoewel, het is opvallend zo vaak als de VVD de laatste tijd in haar eentje meestemt met Boeren, Jongeling en Van Dis.

Verder stelt het Liberaal Beraad dat „het vraagstuk der ontwikkelingssamenwerking voor de liberale politiek essentieel is”. Ofwel: „De liberalen beschouwen de ontwikkelingshulp als een zeer hoge prioriteit”. Doch de heer Schlingemann stelt in het parlement dat de ontwikkelingshulp meer moet worden afgestemd op de ruimte in de begroting en op de betalingsbalans. Kortom, de fractie stelt de ontwikkelingsamenwerking kennelijk helemaal niet als een prioriteit. Bovengenoemde voorbeelden kunnen desgevraagd met talrijke andere worden aangevuld.

De conclusie die hieruit valt af te leiden is dat de VVD precies het image heeft wat ze verdient. De opstelling van de VVD-fractie is gewoon behoudend, hetgeen overigens natuurlijk haar goed recht is.

Het doet echter voor mensen, die menen dat ze liberaal denken, doch zich binnen de VVD niet thuisvoelen, irritant aan de VVD de zgn. tegenstelling tussen liberalisme en socialisme te horen verkondigen. Nog pas enige dagen geleden meende mevrouw Van Someren opnieuw te moeten benadrukken dat de VVD zo'n echte liberale partij is.

Natuurlijk bestaat er een tegenstelling tussen de VVD en bv. de PvdA, doch deze ligt slechts voor een klein gedeelte in het ideologische vlak. Het is veeleer een tegenstelling tussen diverse belangengroeperingen. Mede hierdoor is het voor D '66, als eerste echte volkspartij, een uiterst moeilijke zaak een keuze te doen uit deze twee partijen.

Het moeilijke van het liberalisme van de VVD is overigens dat het tot op grote hoogte inconsistent is. Twee uitgangspunten kunnen nl. gemakkelijk met elkaar in conflict raken. De vrijheid en verantwoordelijkheid van het individu is als eerste uitgangspunt centraal gesteld. Doch om deze vrijheid voor *allen* te garanderen is het begrip sociale rechtvaardigheid ingebouwd. Het Liberaal Beraad stelt in dit verband zelfs dat „die vrijheid slechts verwezenlijkt kan worden in solidariteit met anderen”. Hiermee wordt het liberalisme evenwel een bijzonder onduidelijke zaak. Immers het gaat nu juist om de opvattingen omtrent sociale rechtvaardigheid. Wanneer is sprake van een sociaal onrechtvaardige situatie?

Hierop is geen eenduidig antwoord mogelijk. Dit impliceert dan echter dat in de praktijk slechts pragmatische politiek mogelijk is. Dat wil zeggen, men zal de zaken bij hun naam moeten noemen en duidelijk moeten omschrijven welke toestanden men sociaal onrechtvaardig vindt.

Met evenwel alleen de liberale beginselen kan men dus nog bijna alle kanten uit, hetgeen ook wel blijkt uit bv. de samenstelling van de Liberale Internationale, waarin vogels van de meest uiteenlopende pluimage worden aangetroffen. Doch allemaal noemen ze zich liberalen.

Om thans op de keuze van D '66 terug te komen. De VVD zal als gesprekspartner alleen een kans maken als een andere ploeg in de Tweede Kamer het programma van het Liberaal Beraad gaat uitvoeren. Nieuwe wijn behoeft nieuwe zakken wist de Bijbel reeds te vertellen. Uitgaande van het Liberaal Beraad dienen zodoende tenminste een achttien VVD-Tweede Kamerleden volgend jaar niet terug te komen.

J. H. L.

POLITICI EN HUN MANIEREN

Op de avond na de Statenverkiezingen kon men kiezen tussen Feijenoord en de marathonnuitzending, waarin de verkiezingsuitslagen werden gegeven.

Ondanks mijn politieke belangstelling heeft het voetbal bij mij gewonnen. Ik heb echter nog wel kunnen genieten van de commentaren van de diverse politici.

Eén ding was duidelijk: niemand had verlies geleden. De heer Schmelzer, die zich een nieuw image tracht te verwerven door middel van een werkelijk niet onflatteuse bril, constateerde met genoegen dat het verlies, zelfs in Limburg, vrijwel tot staan was gebracht en dat in een tijd van verwarring in de kerk. De heer Biesheuvel was werkelijk buitengewoon opgewekt; ten opzichte van de vorige provinciale verkiezingen had de AR gewonnen, kortom van de winst bij de tweede-kamerverkiezingen was een niet onaanzienlijk deel structureel gebleken. De heer Mellema daarentegen kon betogen dat het dieptepunt voorbij was; ten opzichte van de kamerverkiezingen was gewonnen, alhoewel vergeleken bij de vorige provinciale verkiezingen nog wat was verloren (zou dat verlies soms structureel zijn, om met Biesheuvel te spreken?). De heer Den Uyl wou zelfs van een heel klein peuterig verliesje van een tiende procent niet weten. Kijk, zei hij, er deed ook nog het PAK mee en als wij dat goed interpreteren heeft de PvdA misschien zelfs nog wel een winstje geboekt (net een ondernemer van een stagnerend bedrijf).

Mevrouw Van Someren hoefde aan de interpretatierage niet mee te doen, de VVD had echt gewonnen (nou ja, relatief dan, maar men moet geen krentenweger worden). Met haar donkere stemgeluid is zij werkelijk allercharmantst. Ik geloofde haar dan ook zonder meer toen zij zei dat de VVD geen misbruik zou maken van de versterkte postie van deze partij in het kabinet (en ook geen gebruik, heb ik

vervolg pag. 5 laatste kolom —>

J.O.V.D.-CONGRES DALFSEN

13 en 14 juni 1970.

Thema's: herziening minimumprogramma en de concept-resolutie Mens en Samenleving.

Opgave vóór 5 juni door storting van f 21.— op giro 95.35.00 van Alg. Penn. JOVD, Steendijk 147, Assen.

Concept-resolutie

Mens en samenleving

De JOVD enz. overwegende dat:

1. de mens in de huidige samenleving onvoldoende geestelijk wordt toegerust om
 - a. het ontvallen aan historisch gegroeide collectieve normen en waarden geestelijk te kunnen compenseren;
 - b. reclame, propaganda en andere invloeden van de massamedia op onze levenswijze autonoom te onderkennen en te beheersen;
 - c. manipulatie door onafhankelijk van ons opererende machten (b.v. overheid en grote particuliere organisaties) te herkennen en te weerstreven. dat bovendien isolering door vooroordelen van buiten af of van binnen uit van personen en bevolkingsgroepen steeds meer plaatsvindt, mede waardoor gesproken kan worden van een wijdverbreide emotionele nood en onbehagen in alle geledingen van de samenleving.
noot: Door onze welstand is echter de emotie in het onbehagen vaag en reserveren we het woord nood ten onrechte alléén voor situaties waarin de welstand ontbreekt.
2. dat het begrip „algemeen belang” — hetwelk momenteel de basis vormt voor besluitvorming van lagere en hogere overheden — fascistoïde kenmerken in zich draagt.
3. dat een stationaire democratie evenredig aan waarde inboet naar mate de technocratisering en urbanisatie toeneemt.
4. dat de overheid voor het geestelijk welzijn van de burgers een stimulerende taak heeft, welke zo gericht dient te zijn dat de mens de mogelijkheden worden gewezen en gegeven voor een optimale zelfverwerkelijking.
5. dat een conflictloze samenleving ondenkbaar moet worden geacht.

SPREKT ALS HAAR MENING UIT:

1. dat een zelfstandig handelende en beslissende mens, die verantwoordelijkheid wenst en kan nemen, welke dynamisch de evolutie als zodanig aanvaardt en zijn leven naar eigen inzichten inricht, zonder de existentie van zijn medemens te schaden, het ideaal-beeld dient te zijn waarop het geestelijk-welzijnsbeleid van de overheid is gericht.
2. dat de overheid t.a.v. het geestelijk welzijn een signalerende, stimulerende en delegerende taak heeft.
3. dat bij haar beleidsvoorbereiding de overheid de bevolking, door middel van discussie-nota's of anderszins, zeer vroegtijdig duidelijk informeert aangaande achtergronden, bedoelingen en consequenties, zowel op nationaal als op regionaal niveau door:
 - a. bekendmaking via de massamedia (T.V. en radio-rubriek);
 - b. wettelijk geregelde vroegtijdige inspraak van geïnteresseerde en belanghebbende burgers of particuliere instellingen;
 - c. gebruik te maken van de thans reeds aanwezige technische mogelijkheden, wordt overgegaan tot invoering van het referendum voor be-

langrijke beleidskwesties, dit op een vrijwillige basis en in een efficiënte vorm.

4. dat wordt overgegaan tot instelling van door de overheid te onderhouden, doch hiervan onafhankelijk staande, consultatiebureaus voor rechtsbijstand en procedure-kwesties (zie ook JOVD-resolutie consumenten-belangen).
5. dat door voorlichting via de massamedia de vrees en onbekendheid wordt weggenomen met de rol welke psychiaters, geestelijke adviseurs, en maatschappelijk werkers, met betrekking tot het verbeteren van het individuele geestelijk welzijn van de mens vervullen.
6. dat bij het subsidie-beleid ten behoeve van de recreatie het accent op de actieve tijdspassing dient te worden gelegd. Dat hierbij het gegeven van „opgevoed zijn” van de mens tot actieve tijdspassing een planningsfactor moet zijn bij het bepalen van het uitvoeringstempo van voorzieningen voor actieve tijdspassing.
7. dat de overheid een taak heeft bij het bevorderen van internationale uitwisselingsprogramma's voor jonge mensen, gezien de waarde welke hieraan gehecht mag worden voor de persoonlijkheidsvorming. Een concrete uitwerking van dit punt betekent dat het ministerie van Buitenlandse Zaken een afdeling jeugdzaken behoeft.
8. dat gelet op punt 7, ook het jongeren hulpprogramma voor de ontwikkelingslanden ruimer opgezet dient te worden, waarbij wij ons opnieuw moeten bezinnen op de werkelijke behoeften van de ontwikkelingslanden, vanuit hun mentaliteit.
9. dat er binnen het kader van de sociale wetgeving een premie in het leven wordt geroepen die het recht geeft één maal in het werkzame tijdvak tot heroriëntering te komen.
10. dat daarnaast de overheid ruimere faciliteiten dient te scheppen voor nascholing, herscholing en permanente bijscholing, aangezien dit het geestelijk welzijn van de mens bij de uitoefening van zijn dagelijks werk ten goede komt.
11. dat de taak van het onderwijs breder opgezet moet worden; in die zin dat naast de taak van het (concreet) bijbrengen van vaardigheden (lezen, schrijven, e.d.) en kennis (aardrijkskunde, geschiedenis) plaats moet worden gevonden voor sociale ontplooiing van het individu (groepswork) en voor het leren kennen van maatschappelijke structuren, instellingen en verhoudingen. (excursies naar b.v. musea, 2e kamer, krant, bedrijven, bezoek van politiefunctionarissen en deskundigen van verschillende bedrijfstakken aan de school).
12. dat bij het onderwijs aan de kinderen moet worden geleerd hóé ze dingen moeten leren en in de tweede plaats wat ze moeten leren.
13. dat in de arbeidsvoorwaarden enkele dagen buitengewoon verlof worden opgenomen voor bezoek aan meditatieve of persoonlijkheidsvormende centra.
14. dat er coördinatie plaatsvindt betreffende de doelstelling en beleidsvoorbereiding op lange termijn t.a.v. het welzijnsbeleid tussen de ministeries van O en W, CRM en Sociale Zaken, omdat wij vrezen dat deze ministeries bij het uitvoeren van hun verwante taken uit elkaar groeien.
15. dat de overheid openstaat voor — en medewerking verleent aan — experimenten, die ten doel hebben de vernieuwing van maatschappelijke instellingen en structuren.

en gaat over tot de orde van de dag.

De uitspraken van de resolutie zijn zoveel mogelijk concreet gehouden. Voor de hele resolutie geldt dat getracht is, voor een ieder verstaanbaar Nederlands te gebruiken. Vak-jargon is opzettelijk vermeden.

De commissie is zich er van bewust dat vele aan het onderwerp verwante aspecten niet in de uitspraken zijn opgenomen.

Wij noemen: de gezagsverhoudingen en gezagsstructuren; de rechtspraak en rechtsvorming; het recht op privacy en de talloze niet functioneel zijnde of verouderde verordeningen en voorschriften. Concrete uitspraken op deze gebieden zijn ons inziens belangrijk genoeg voor aparte resoluties. De commissie heeft zich doelbewust beperkt tot het aangeven van uitingsmogelijkheden en tot de vorming van het individu tot een zelfbewuste burger.

Op het punt onderwijs hadden wij ook veel uitvoeriger kunnen zijn ware het niet, dat enkele jaren geleden door de JOVD hierover een resolutie is uitgebracht welke zeer uitvoerig en progressief was en zeer goed blijkt aan te sluiten bij de resolutie Mens en Samenleving.

dat goed begrepen?). Zij viel alleen een beetje uit haar rol, toen zij verklaarde het meeste meelij te hebben met D'66; haar gezicht stond toen al te stralend. Voor D'66 viel het allemaal wat tegen ondanks de relatieve en de absolute winst; het was af te lezen uit de trouwhartige hondeogen van Van Mierlo. Hij zou de man geweest moeten zijn, die triomf had moeten kraaien; hij probeerde het nog wel maar het lukte hem niet al te best. Jürgens van de PPR was weer heel opgewekt en verklaarde dat zijn partij nog wat meer bekendheid moest krijgen in het Noorden (het is jammer, maar dat zal moeilijk zijn voor een afsplitsing uit de Katholieke Volkspartij). De PSP'er Wiebenga was droef gestemd maar hij troostte zich met de gedachte, dat de ideeën van zijn partij in zo grote mate door andere partijen waren overgenomen, dat de rol van de PSP minder duidelijk was gaan aanspreken.

Ik vond het de moeite waard het allemaal nog eens voor u op een rijtje te zetten. De conclusie moeten de lieve lezertjes zelf maar trekken.

Ik zou alleen dit maar willen zeggen: alhoewel de thuisblijvers ongelijk hadden, biedt het bovenstaande toch wel enigszins een verklaring daarvoor. Ook ben ik er mij van bewust dat sommigen er beter af komen in mijn beschrijving dan anderen; als het u gerust stelt, dan mag u dat toeschrijven aan mijn politieke keuze.

HENK BOSMA

NOG EENS LEVENSVERZEKERING

In de vorige aflevering van onze bladen is opgenomen een reactie van de fractiesekretaris van de VVD, drs. Th. H. Joekes, met betrekking tot de levensverzekeringsmijnen. Bij die gelegenheid doet de heer Joekes het voorkomen als of de redactie van ESB op haar standpunt inzake de levensverzekeringsmijnen is teruggekomen. Als regelmatige lezers van ESB doet e.e.a. ons wat vreemd aan. Wij kunnen althans geen passages vinden, die dit aantonen. Misschien kan de heer Joekes ons uit de droom helpen door aan te geven in welk nr. van ESB zulks is geschied.

M. P. VAN DIJK

Een ernstige waarschuwing tegen de waan van de dag

Nu het jaar 1971 nadert wordt de roep om een gekozen Tweede Kamer weer steeds luider. Er zijn zelfs partijen die dit punt in hun partijprogramma's hebben opgenomen zonder zich daarbij klaarblijkelijk het hoofd te breken over de bezwaren die aan een dergelijk voorstel kleven.

Want werkelijk: steeds luider wordt de roep om zogenaamde 'democratie' en zogenaamde 'democratisering', zonder dat men zich rekenschap geeft van de overweging dat democratie haar grenzen kent, ja zelfs in die grenzen haar hoogste vervulling vindt. We zullen het maar op rekening van de verkiezingskoorts schrijven dat dit punt door zovelen tegenwoordig zo gemakkelijk, zo voetstoots om het maar eens op populaire wijze uit te drukken, wordt aanvaard.

Natuurlijk zullen onze woorden door kwaadwillenden wel worden misverstaan als zouden wij voor 'democratie' niets voelen. Niets is minder waar, maar het zou zeer bepaald onverstandig zijn een systeem overboord te zetten, dat weliswaar niet volmaakt is (doch wat is dat wel, zouden wij met Euripides willen vragen) maar toch: een systeem dat zijn waarde al meer dan honderd jaar heeft bewezen en waarvan de 19e eeuwse staatsrechtgeleerde Johan Willem van Slingerbeeck in zijn dissertatie van 1831 zo treffend opmerkte: 'Al ligt eene regtstreekse verkiezing der Tweede Kamer in de lijn der historie, tog lijkt ons hier eene dringende waarsguwing aangebragt. Het evenwicht in onze staatsinstellingen is een te kostbaar goet dan dat het door de waan van de dag, en daarvan mogen wij in dit geval tog wel gewagen, in den waagsgaal zou moogen worden gelegd. Te talrijk zijn de onbezonnen voorstellen die over onzen rustigen en arbeidzaam bevolking worden gegoten'.

Wij zullen onze bezwaren, hoewel we dat kernachtiger dan Van Slingesbeeck niet kunnen doen, hier nog eens uiteenzetten.

Zoals men weet zijn er eigenlijk drie mogelijkheden.

1. De Regering benoemt de Tweede Kamer.
2. De Regering kiest de Tweede Kamer uit een voordracht van de bevolking.
3. De bevolking kiest via zogenaamde verkiezingen de Tweede Kamer.

De voordelen van het eerste, ons huidige systeem zijn duidelijk. Als grootste voordeel springt naar voren dat de Tweede Kamer het vertrouwen bezit van Koning en ministers, zodat de Regering des te eerder geneigd zal zijn de Tweede Kamer te laten meespreken over die zaken waarvan de Regering meent dat de Tweede Kamer tot oordelen bevoegd is. Daar staat natuurlijk tegenover dat bij een gekozen Tweede Kamer veel gemakkelijker een soort vertrouwensrelatie met de bevolking ontstaat, ook al omdat de Tweede Kamer om gekozen te worden veel moeite zal hebben gegeven om de bevolking te leren kennen. Verder zullen slepende conflicten met de Regering zoals die nu nogal eens voorkomen uit de wereld geholpen worden door nieuwe verkiezingen, hetgeen een simpel en stijlvol middel is.

Hiermee, met het schetsen van de voordelen van de gekozen Tweede Kamer, komen ook de nadelen duidelijk naar voren. Immers, bij de gekozen Tweede Kamer bestaat het gevaar dat tussen de Tweede Kamer en de bevolking een grote afstand ontstaat, wat vooral in de grotere en meer ontwikkelde landen, waar ook Nederland toe behoort, bij de handhaving van de bestaande orde een enorme handicap zou kunnen betekenen.

Levensgroot is het gevaar dat kleine extremistische groepjes, die uit zijn op de ondermijning van de westerse samenleving, gebruik zullen maken van het 'recht' om kandidaten te stellen zonder dat de Regering inspraak heeft gehad in de kwaliteit die de kandidaten moeten bezitten om ons Volk te vertegenwoordigen als trouwe dienaren des Konings.

Want zo ligt het bij ons in Nederland nog wel. De Koning regeert, en dan nog wel bij de Gratie Gods en wie zijn wij dat wij dat beter zouden weten?

En dat brengt ons wel bij het allergrootste bezwaar, hoewel wij enige schroom hebben dit zo openlijk uit te spreken.

Heeft de bevolking werkelijk wel het diepe inzicht dat nodig is om een juiste keuze te doen uit een aantal mensen die tezamen de Tweede Kamer zullen moeten vormen?

Wij denken met angst en vreze aan de verpolitieke sfeer waarin de zogenaamde 'verkiezingen' zonder twijfel zullen verzanden. De Tweede Ka-

mer vraagt om de besten en niet om mensen die zich via een vileine koehandel met een aantal partijbonzen zogenaamde 'populariteit' of een 'goéd image' hebben verworven in hun partij, ook al zo'n voortwoekerend kwaad in een land dat helemaal geen belang heeft bij partijpolitiek gekonkel doch slechts het Algemeen Belang wil zien behartigd.

Welnu, zo zouden wij willen vragen, kan dat Algemeen Belang gediend worden door een Kamer die grotendeels bestaat uit lieden die door minder oirbare motieven worden gedreven een functie als Tweede Kamerlid (f 40.000 per jaar is niet mis!) te ambiëren en mee te spreken over allerlei zaken waar men geen verstand van heeft? Natuurlijk kan dat niet, laat staan dat de bevolking in staat zou moeten worden gesteld dergelijke lieden te kiezen. Is het niet zoals een liberaal staatsrechtsgeleerde nog in 1968 schreef ter verkrijging van de graad van doctor in de politieke en sociale wetenschappen:

'Bij verkiezing van de Tweede Kamer zou de plaatselijke kastelein een goede kans maken'.

En hij voegt daar aan toe: 'Zo goed en zo democratisch lijkt mij dat helemaal niet'.

Wel, zouden wij daar in alle bescheidenheid aan willen toevoegen: ons ook niet!



Onze conclusie kan kort zijn.

De voordelen die vast zitten aan een gekozen Tweede Kamer wegen bij lange na niet op tegen de veel talrijkere en ook veel zwaarder wegende argumenten contra een gekozen Tweede Kamer. Ons standpunt is dan ook duidelijk.

Op één ding willen wij wijzen. Hoe moeilijk het is om zich te verzetten tegen de waan van de dag blijkt ook hier weer. Want als een soort 'compromis' is de laatste tijd te voorschijn gekomen het voorstel de bevolking een voordracht te laten maken waaruit de Regering dan naar believen de besten kan kiezen. Dit wordt dan gevat onder de fraaie betiteling 'inspraak'. Maar laten we er geen doekjes om winden, die hele inspraak, door een liberaal schrijver ooit omschreven als 'inklets' — hoe treffend! — zal uiteindelijk uitlopen op omverwerping van ons staatsbestel, op ondermijning van alles wat ons lief is. Het is een omweg naar de absolute volkssoevereiniteit. Dat is een weg die wij niet zullen moeten bewandelen. Het begint bij de eis de Tweede Kamer te verkiezen, het eindigt bij de eis de burgemeester, de gemeenteraad, de provinciale staten, de bedrijfsleiding en wat niet al rechtstreeks te kiezen. Wij behoeven wel niet te vragen of u, trouwe lezers en lezeressen, het daar mee eens bent!

GERARD VAN DER MEER

Van de HB-tafel

★ De Algemeen Penningmeester van de JOVD is verhuisd naar Steendijk 147, ASSEN; het gironummer blijft 95.35.00; afdrachten blijven ondanks dat van harte welkom.

★ In Dalfts en komt het HB met een voorstel tot verhoging van de afdracht en een voorstel tot centrale contributie-inning; zonder geld kunnen we n.l. niet zo gek veel doen.

★ Binnenkort geeft het HB een informatiemap over Ruimtelijke Ordening uit, die is samengesteld op initiatief van het district Noord; bestelling door storting f 1.50 op giro Algemeen

Penningmeester (zie boven), onder vermelding map R.O. Haast u, de leidraad Gemeentepolitiek was in enkele weken uitverkocht.

★ We verzoeken alle afdelingen mee te werken aan de herziening van het JOVD-minimumprogramma. Alternatieve teksten op onderdelen zijn welkom bij het Algemeen Secretariaat. Deze teksten zullen de basis vormen voor de discussies in Dalfts en. Het minimumprogramma is thans weer verkrijgbaar bij de Algemeen Secretaris, die u ook nadere informatie kan verschaffen.

★ In deze Driemaster treft u de concept-resolutie „Mens en Samenleving” aan, die is samengesteld door een commissie van de afdeling RijVo-Del. De resolutie is o.i. een voortreffelijk staaltje van onafhankelijk denken. We bevelen u aan ruime aandacht aan deze resolutie te besteden.

★ Nieuwe landelijke commissies: Inkomens- en Vermogensverdeling (Amsterdam), Buitenlandse Politiek (landelijk) en Onderwijs voor Ontwikkelingslanden (landelijk). Initiatieven voor de oprichting van landelijke commissies kunnen ook uitgaan van afdelingen en leden; als u suggesties hebt, neem dan contact op met het HB.

D. DEES

MARGINALIA



MARGINALIA

CYNISME

De waterverontreiniging is in onze samenleving een probleem van de eerste orde geworden. Het moet gezegd worden dat men er zo langzamerhand wat aan begint te doen, alhoewel ik geneigd ben bij de aanpak soms enige vraagtekens te plaatsen.

In de provincie Groningen ondervond men in de veenkoloniën nogal wat last van stinkende vaarten. Ook in Noord-Brabant begon de verontreiniging van het oppervlaktewater verontrustende vormen aan te nemen en dat met het vooruitzicht dat in het Moerdijkgebied een zekere industriële ontwikkeling zal plaatsvinden. In beide gevallen werd er een pracht van een oplossing gevonden in de vorm van een persleiding voor vloeibaar vuil naar respectievelijk de Waddenzee en de Westerschelde.

Over een eventuele vervuiling van deze buitenwateren wordt nogal luchthartig gesproken door de bestuurders. Wat geruststellend gepraat over de reinigende werking van onderzeese stromingen vermogen zij nog wel uit te brengen, maar daar blijft het dan ook bij.

Ik dacht dat het reeds voldoende bekend was dat ook buitenwateren, zij het wat minder vlug, vatbaar zijn voor vervuiling en dat deze vorm van verontreiniging ook grote invloed kan hebben op ons leefmilieu.

Deze zogenaamde oplossingen en het daarbij behorende gebrabbel van de provinciale bestuurders vertonen een merkwaardige overeenkomst met het voortpersen van het vuil: men schuift de problemen voor zich uit. Als dit in feite niet cynisme is „van het zuiverste water”, dan weet ik het niet meer.

* * *

DE NOORDZEE IS OOK NIET MEER WAT HET GEWEEST IS

De Belgische Consumentenbond heeft een onderzoek ingesteld naar de gevaren die het baden in zee bij de diverse Europese badplaatsen voor de gezondheid kan opleveren. Scheveningen kwam er slecht af. Het vermoeden werd uitgesproken dat baden hier risico's met zich mee brengt. Gelukkig kon staatssecretaris Kruisinga in antwoord op kamervragen verzekeren dat het allemaal erg meeviel. Hij zei zelfs dat hij niet zou schromen een bad te nemen in de Scheveningse Noordzee. Ik ben bereid de staatssecretaris op zijn woord te geloven. Maar wat dacht u dat hij zou doen als hij thuis kwam na een bad in dit stuk van onze geliefde Noordzee? Ja juist, dat dacht ik ook, een fris bad nemen.

* * *

PENNEMESJES

Van felle politieke campagnes voor de verkiezingen ben ik bepaald geen tegenstander, maar ik zou het jammer vinden, wanneer Amerikaans aandoende methoden zouden worden ingevoerd.

Biesheuvel moest het zo nodig kwijt dat D '66 een on-Nederlandse partij is in zijn ogen. Ik kan mij voorstellen dat D '66 in de ogen van een rechtgeaard calvinist een gruwel is, maar de latere nadere verklaringen van Biesheuvel, dat on-Nederlands moest worden opgevat als niet passend bij de Nederlandse volksaard (bla, bla), maken m.i. een aanvallig kwaadwillend gebruik van deze woorden niet onwaarschijnlijk. Dit alles was echter onschuldig prikken.

Wat Schmelzer presteerde, moet daarentegen ronduit tot het laagste politieke allooï gerekend worden. Het mag weliswaar amateuristisch genoemd worden in een landje als het onze om vlak voor de verkiezingen met een rapport uit te komen, waarin gepleit wordt voor een actieve bevolkingspolitiek, maar om daaruit tezamen met wat losse persberichten te concluderen dat D '66 voorstander is van gedwongen sterilisatie kan geen zinnig mens doen. Aangezien ik de heer Schmelzer altijd voor een zinnig zij het wat vervelend mens heb versleten, ben ik gedwongen kwade trouw te veronderstellen. Of zou ik me toch vergissen en zou de heer Schmelzer last hebben van visioenen over een brigade van ballenlichters gewapend met pennemesjes?

HENK BOSMA

* * *

STRAATSBURG

Dat mevrouw Van Someren een hekel heeft aan socialisten is bekend. Nu bestaat in Frankrijk sinds jaar en dag een zich noemende „radicaal-socialistische partij”. Nou, dat lijkt heel wat en mevrouw Van Someren was dan ook hevig geschokt toen ze vernam dat de (toekomstige) fractie van D '66 in het Europese parlement zich zou gaan aansluiten bij diezelfde „radicale socialisten”. Ziedaar, zo sprak zij met een aplomb een betere zaak waard, het bewijs dat D '66 ook socialistisch is. Noch Ferry Hoogendijk, die erbij zat, noch ook de heer Beekmans, aan wie de boodschap was gericht, corrigeerden haar. Zo zie je maar, als je in de politiek met veel poeha iets beweert is er niemand om je tegen te spreken. Want diezelfde afschuwelijke „radicale socialisten” van een zekere Servan-Schreiber zitten in de liberale fractie waartoe ook mevrouw Van Somerens VVD behoort.

En wat is het toch prettig het op de valreep met mevrouw Van Someren nu echt voor de laatste maal helemaal eens te zijn dat de VVD in de liberale fractie van het Europese Parlement helemaal verkeerd zit. Je zou toch met D '66 te maken krijgen.

EEN SCHEUT MARCUSE

Zoals men weet is de maatschappijkritiek ook doorgedrongen tot de kolommen van de diverse schoolbladen. In onze tijd plachten ze vol te staan met puberale gedichtels over verloren liefdes in het avondrood, over lokend lover en dergelijke onderwerpen waar niemand zich, en zeker de „schoolleiding” niet, een buil aan kon vallen. Nu deinken de vijftien- en zestienjarigen niet terug voor een scheut Marcuse, een stuk Marx en een overdosis Mao, Castro en Che Guevara. Eerbiedwaardige instellingen als het Vaticaan, de Partij van de Arbeid, Oranje, de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie en de Benoemde Burgemeester worden zo maar, hoewel zeer onvolwassen, aangepakt. Maar ook weer niet zo onvolwassen dat een stichting die zich bezig houdt met voorlichting over de NAVO het niet de moeite waard vond de pubers met hun lange haren voor een nummertje „onpartijdige voorlichting” uit te nodigen. Toen echter een aantal van hen aankondigde niet van plan te zijn zich te beperken tot dociel luisteren, haastten de organisatoren zich dat onverbeterlijke stel van de deelnemerslijst te schrappen. Maar het tuig, ook niet stom, had dat al gauw in de gaten en zo ontstond een dolle klucht waarin allerlei telegrammen werden verzonden en uiterst onhandig met

busbestemming werd gestoethaspeld. Met behulp van een gezagsondermij-nend VARA-programma slaagde men er toch in de bestemming te achterha-len, waarop de organisatoren besloten de hele zaak maar af te gelasten. De hele gang van zaken is een duidel-ijk voorbeeld van het slechte ge-weten van de NAVO-voorlichters. De NAVO is sinds haar oprichting in 1948 verdedigd met een keur van argumen-ten die voor een deel achterhaald, voor een deel speculatief en voor een ander deel doodgewoon uit de duim gezogen blijken te zijn. Toch is dat al die jaren gewoon „objectieve voor-lichting” genoemd. Daartegenover staat nu de kritiek tegen de NAVO als

militaire organisatie en de rol die zij speelt o.a. in Griekenland en de on-derdrukking van de bevrijdingsbewe-gingen in de Portugese koloniën. Dat laatste is kennelijk de voorstan-ders van de NAVO een doorn in het oog, hoewel zij toch zouden moeten weten dat het grootste deel van ons volk nog altijd handhaving van de NAVO voorstaat. Omdat niet te voor-spellen is of dat zo blijft wordt van de regering geëist dat zij „objectieve voorlichting” over de NAVO met kracht ter hand neemt. Dat nu vinden wij een scheve voor-stelling van zaken. Het is namelijk niet zo dat de overheid in staat zou zijn tot „objectieve voorlichting”. Dat

heeft Thorbecke ons liberalen, zij het in andere samenhang, al geleerd. Iedere voorlichting is subjectief, of ze nu komt, zoals in dit geval, van voor-standers van de NAVO (en de rege-ring is partij in deze kwestie: ze heeft de politieke keus gemaakt) of van de tegenstanders van de NAVO die een andere keus maakten. Het doet niet ter zake welke keus ons het meest ligt. Maar wel vinden wij de anti-NAVO-acties een goed ding, omdat ze een andere waarheid belichten. Wie meent dat de Overheid de Objec-tieve Waarheid in pacht heeft, en dus Objectieve Voorlichting kan ge-ven, is rijp voor het Gereformeerd Politiek Verbond.

Verklaring

De redactie van dit blad is afgetreden. Ze doet dit met volledige instemming van het Hoofdbestuur van de Jongere Organisatie Vrijheid en Democratie.

Eerlijk gezegd: wij van de redactie hebben deze ontwikkeling al een hele tijd zien aankomen. De toon van dit blad is de laatste tijd met name tegenover de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie scherp kritisch geweest. Dat heeft op heel veel weerstand ge-stuit. De ledenvergadering van de JOVD, laatstelijk nog in Breda, heeft zich aan die toon niet zo gestoten als degenen aan wier adres de pijlen van onze toorn gericht waren. De leden van JOVD hebben getoond een stuk tolerantie te bezitten waar wij als redactie met plezier aan terugdenken.

Niet ten onrechte is geconstateerd dat dit blad niet meer het gezicht vertoont van wat de JOVD wil. De JOVD wil de banden met de VVD nauwer aanhalen. Op zichzelf is daar niets op tegen. Sinds 1966 echter heeft de JOVD zich voorstander getoond van een gesprek met D'66. De redenen doen hier nu niet ter zake, wel het feit dat de VVD dat gesprek heeft af-gewezen. Het resultaat van het Libe-raal Beraad deed de hoop even toenemen dat er verandering zou komen, maar via een danig doorzichtige ma-noeuvre wist de VVD alle relaties te verbreken en nu naar het schijnt defi-nitief.

Het zal bekend zijn dat de redactie van dit blad altijd sympathiek gestaan heeft tegenover een vooruitstrevender

koers van het liberalisme. Daarom heeft ze haar sympathie voor D'66 nooit onder stoelen of banken gesto-ken. We hebben daarbij altijd getracht te zijn: not so much a program, more a way of life.

Nu de dialoog VVD-D'66 mislukt is ziet de redactie haar taak als beëin-digd. De redactie past inderdaad niet meer op de organisatie waar ze de spreekbuis van behoort te zijn.

Het is daarom niet meer dan logisch dat we aan onze stutten trekken. Op die wijze hopen wij, bij deze stap die ons toch echt wel een beetje pijn doet, op onze als immer bescheiden wijze bijgedragen te hebben tot een stukje politieke duidelijkheid.

* * *



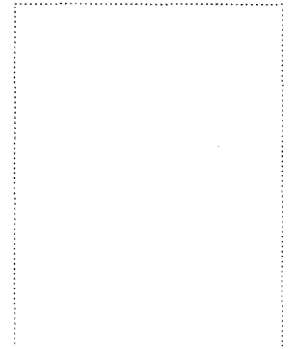
GERARD VAN DER MEER



HENK BOSMA



JAN LAMBERS



GEORGE VAN DIJK

Tot besluit

De laatste pennevrucht voor een blad van een club waar eigenlijk het elan wat uit is, is een moeilijke opgave, omdat moed-insprekerij wat betweterig aandoet, daar zou worden blijk gegeven van een betutteling t.o.v. mensen, die het nog zo rot niet menen.

Het runnen van een blad en een hele organisatie met een aalmoes van enkele duizenden guldens is zonder meer een opgaaf te noemen, ook al is men van goede wille.

Wij kunnen dan ook wellicht stellen dat het beter is, dat deze redactie het veld ruimt, om op die manier minder kwaad bloed te zetten zowel bij „linksen” als „bonsjes” en dan bovendien de mogelijkheid te openen een meer commercieel blad te beginnen.

Zoals wellicht een ieder duidelijk is geworden, konden de columnisten niet beschuldigd worden van broodschrijverij. Integendeel.

Als discussie orgaan is de Driemaster nooit groots geweest, maar het zou te

ver voeren de redactie hiervoor verantwoordelijk te stellen. Het karakter van het blad maakt het bijzonder moeilijk een serieus en tegelijkertijd actueel tijdschrift te maken, vandaar ook dat de nu kenbaar gemaakte reacties wel weer vervangen zullen worden door andere, reacties echter die gemeen hebben, dat ze wel weer overgaan.

Kritiek op scribenten uitte zich vaak cumulatief op een landelijk congres en dit onderdeel van de agenda behoorde veelal tot de minst fraaie vertoningen, om het maar eens zacht uit te drukken.

Primair reageren, welke betekenis daaraan ook gehecht, zou de zakelijkheid van het blad waarschijnlijk ten goede zijn gekomen.

Liberalen, wie dat ook zijn mogen, oefenen graag op anderen kritiek uit; het incasseren van kritiek, zelfs in de vorm van zelfkritiek levert slechts verontwaardigde reacties op, die gepaard gaan met uitroepen over fatsoenlijk-

heid en verantwoordelijkheid en de daarbij behorende normen.

Het is geloof ik de taakopvatting van elke redactie geweest een zekere zelfkritiek op het liberalisme uit te oefenen en dat dan zoveel mogelijk in wat spottend proza. Daarbij moet gezegd worden, dat diverse personen uit de kring der vrijheid zich zo „voorbeeldig” gedroegen dat zij hun eigen woorden, zij het enigszins door ons vertaald en gepeperd in de Driemaster konden terugvinden.

In de komende tijd, die wat de politiek betreft gekruid wordt door nog twee verkiezingen, zullen vele gelegenheden zich voordoen, om de JOVD in het algemeen en de Driemaster in het bijzonder een zekere bekendheid te geven.

Dat de nieuwe redactie daartoe de gelegenheid krijgt, ligt zeker in de lijn der verwachtingen.

Optimisme blijft immers geboden!

M. P. VAN DIJK



FGH
Friesch Groningsche Hypotheekbank N.V.
pandbrieven
een veilige belegging met zeer hoog rendement



Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf
ROTAMISOL



Uitvoerders van warmte-,
koude- en geluidsisolatie
Kantoor: Verschoorstraat 69-71,
Rotterdam, tel. 010 - 273954
Couperusstraat 48, Ridderkerk,
tel. 01804 - 5503



BOELE's



Scheepswerven en
Machinefabriek N.V

BOLNES

bouwwerken
heiwerken
pijpleidingen
zinkers
grondboringen

VISSER & SMIT'S AANNEMING MIJ NV



PAPENDRECHT TEL. 01850-51044

Staalconstructies
voor alle doeleinden
Speciaalbedrijf voor
zwaar plaatwerk
Constructiewerkplaat-
sen

W.HUIZER n.v.

CAPELLE a/d IJSSEL
TELEFOON 01804 - 2657

vloeibare stikstof vloeibare zuurstof
machinefabriek **HOEK**

N.V. W. A. Hoek's machine- en zuurstoffabriek
Havenstraat 19 - Schiedam - Tel. 010-269061



DEZE CHAUFFEUR LAADT EN LOST IN 4 MINUTEN 21 SECONDEN !!!

Hoe kan dat nou? Smpel! Eén chauffeur, één truck en Van Weelde's wissellaadbakken. 'n Enorme besparing op wachttijd, arbeidsloon verzekering en motorrijtuigenbelasting. Alle wissellaadbakken conform toegestane draagvermogens,

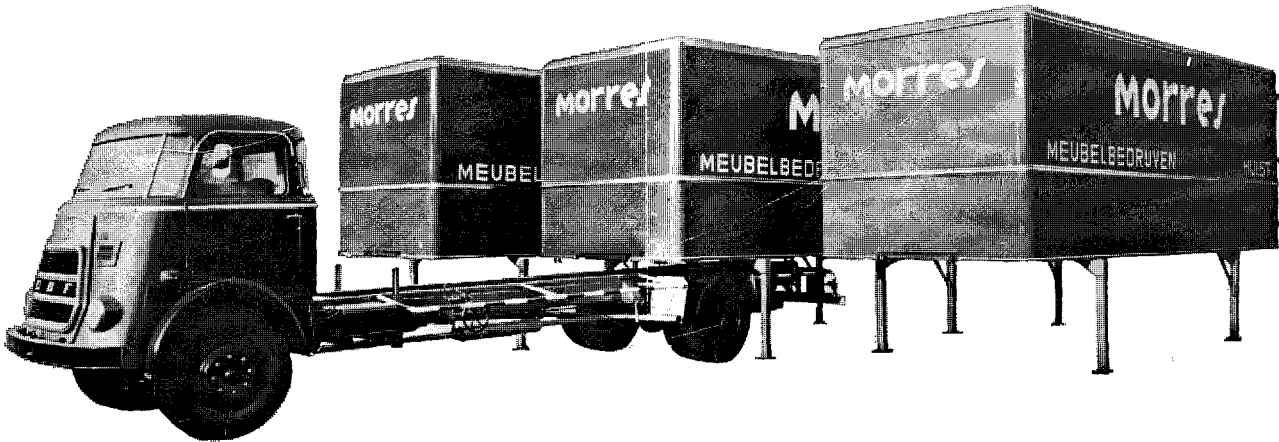
voor elk soort vervoer en in diverse afmetingen. De metalen bodemframes zijn uitgerust met draaibare of inschuifbare steunpoten. Iedere truck voorzien van hydraulische hefinstallatie in vermogens van 5 t/m 15 ton.



CARROSSERIE- EN CONTAINERFABRIEK

PAUL & VAN WEELDE N.V.

'S-GRAVENWEG 350 - NIEUWERKERK A/D IJSSEL - TEL. (01803)-2841* - TELEX 23240



een oude naam voor goede wijn

ONNES

WIJNHANDEL
GRONINGEN

ANNO 1876

Levering aan particulieren in het gehele land